

Звіт про роботу Центру регіонального вивчення культури Полісся

за 2024 – 2025 навчальний рік

У відповідності до складеного Плану роботи Центру за звітний період були проведені такі заходи:

6 -7 серпня 2024 року, за підтримки Міністерства освіти і науки України, Чернігівської обласної державної адміністрації, Ніжинської районної державної адміністрації, у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя відбулася Всеукраїнська наукова конференція із закордонною участю **«Культурницький націоналізм Пантелеймона Куліша»**, яка була приурочена 205-й річниці від дня народження Великого українця– націєтворця і державника. Організаторами конференції стали: Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Інститут Івана Франка НАН України, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, Чернігівський обласний історико-меморіальний музей-заповідник Пантелеймона Куліша «Ганнина Пустинь».

Всього ж у роботі конференції брало участь 30 науковців (14 докторів наук та 16 кандидатів наук) з Києва, Львова, Харкова, Дніпропетровська, Тернополя, Острога, Бердянська, Чернігова, Ніжина. Закінчилась теоретична частина конференції екскурсією містом, відвідуванням музею «Ніжинська поштова станція» та Музею рідкісної книги НДУ. 7 серпня учасники конференції переїхали з Ніжина до села Оленівка на території якого розміщений Обласний історико - меморіальний музей –заповідник Пантелеймона Куліша «Ганнина Пустинь».

27-28 вересня 2024 р. у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя та Заньківському меморіальному музеї М.К. Заньковецької пройшла Всеукраїнська науково-практична конференція **«Я вірю в кращу будучину свого народу»** (до 170-річчя від дня народження першої Народної артистки України Марії Заньковецької), співorganізаторами й учасниками якої стали провідні освітні, наукові, театральні та музейні заклади Ніжина, Києва та Львова. Ця подія зібрала науковців, митців, студентів та представників громадськості, щоб вшанувати спадок талановитої актриси, яка стала символом українського театру та відданості українській справі.

Важливою подією у роботі конференції стала презентація монографії професора Григорія Самойленка **«ЗІРКИ ПРОДОВЖУЮТЬ СВІТИТИ: МАРІЯ ЗАНЬКОВЕЦЬКА ТА ЇЇ ОРЛЯТА»**. Рецензія на цю книгу була написана доцентом О. Забарним і опублікована у журналі «Літературний Чернігів» №4 за 2024 рік.

22 жовтня у художньому відділі Ніжинського краєзнавчого музею відбулося відкриття виставки картин відомого поліського художника Анатолія

Риженка та презентація нової книги українського письменника, доцента Ніжинського державного університету Олександра Забарного «По обидва береги серця». На презентації з вітальним словом виступив керівник Центру професор Г. Самойленко.

23 жовтня у стінах Гоголівського корпусу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя відбувся надзвичайний концерт Капели бандуристів імені Остапа Вересая, присвячений Дню української писемності та мови. В організації концерту брав участь Центр регіонального вивчення культури Полісся. Творчий колектив презентував оновлену програму «Літературно-музична Чернігівщина», яка стала справжнім мистецьким святом.

23 листопада, біля Пам'ятного знаку жертвам Голодомору і політичних репресій відбувся мітинг-реквієм, присвячений Дню пам'яті жертв Голодомору. Ніжинська громада вшанувала світлу пам'ять замордованих голодом людей хвилиною мовчання. Учасники заходу поклали до пам'ятного знаку лампадки, квіти та колоски. Брили участь у мітингу ректор Ніжинського університету Олександр Самойленко, викладачі та студенти. В організації заходу були залучені працівники Центру.

У грудні до Музейного комплексу Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя передано унікальну книгу — повне зібрання творів Миколи Гоголя 1910 року видання. Цей безцінний артефакт не просто уцілів у пеклі війни, а був врятований українськими військовими з Бахмута, міста, що стало символом стійкості та неймовірного спротиву. Артефакт прийняв професор Г. Самойленко.

31 січня 2025 року, вже в п'яте проходила на базі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція **«Літературна творчість представників Ніжинської вищої школи: гуманітарний дискурс»**. Досліджувати творчість вихованців ушанованого Гоголівського університету цього року зголосилося 46 науковців з Києва, Чернігова, Рівного, Переяслав-Хмельницького, Глухова, Черкас, Ніжина, які анонсували теми своїх наукових доповідей у Програмі конференції.

13 березня 2025 року в затишній залі Гоголівського вишу Ніжинський обласний педагогічний ліцей Чернігівської обласної ради провів XX Регіональний конкурс учнівської творчості **«Стежка до Шевченка»**. До проведення конкурсу були залучені співробітники Центру доценти О. Забарний та О. Капленко.

11 березня 2025 року в Гоголівській аудиторії навчального корпусу №1 відбувся Круглий стіл до 200 річчя від дня народження Василя Білозерського «З когорти славетних...». Задум проведення цього Круглого столу виник і сформувався у голові та серці невтомного дослідника культури Поліського краю, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних

наук, професора Григорія Васильовича Самойленка, який нещодавно відійшов за світи. А тому захід був приурочений світлій його пам'яті. Модератором заходу був новопризначений керівник Центру доцент Олександр Забарний.

В квітні 2025 року співробітниками Центру були проведені Всеукраїнські літературні конкурси шкільної та студентської молоді імені Миколи Гоголя та Пантелеймона Куліша.

1 травня 2025 року в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя відбулися Перші філологічні та історико-культурологічні читання на пошанування пам'яті професора Григорія Самойленка **«Слово. Текст. Культура. Пам'ять»**. Читання проходили під патронатом Міністерства освіти і науки України за активної участі Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України, Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України, Інституту Івана Франка НАН України. 58 учасників зголосилися взяти участь у науковому зібранні надіслали теми своїх доповідей та повідомлень до Програми наукових читань. Серед них 13 докторів наук, професорів; 29 кандидатів наук, доцентів; 12 музейників-практиків; 10 аспірантів та магістрантів.

Презентація книги Миколи Шкурка **«На шляху державотворення»** в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя відбулася 14 травня 2025 року. На презентації виступив керівник Центру доцент О. Забарний та головний редактор збірника «Література та культура Полісся» професорка Н. Бойко.

Таким чином, за звітний період співробітниками центру підготовлено 1 монографію (проф. Г. Самойленко), 7 наукових статей, проведено 4 Всеукраїнські науково-практичні конференції та 1 філологічне та культурологічне читання, Круглий стіл присвячений Василю Білозерському; 2 Всеукраїнських літературних конкурсів для студентської та шкільної молоді, 1 регіональний конкурс для школярів. Проведено 2 презентації книг. Підготовлено до друку і опубліковано 2 випуски наукового збірника «Література та культура Полісся» №111, №112 (серія «Філологічні науки» №25, №26). Оновлено склад редколегії наукового збірника.

Звіт заслуханий на засіданні кафедри української мови, літератури, культурології та журналістики 29 серпня 2025 р., протокол № 1.

Керівник Центру регіонального
вивчення культури Полісся Олександр ЗАБАРНИЙ

